

DUNAJSKI KONGRES

september 1814 – junij 1815

Osnovna naloga dunajskega kongresa je bila **obnova Evrope po Napoleonu**.

Kongres je potekal pod vodstvom vesil oziroma držav zmagovalk nad Napoleonom: **AVSTRIJA, RUSIJA, PRUSIJA in ANGLIJA**.

Evropo so želeli urediti tako, da bi bil **zagotovljen TRAJNI MIR**, saj so se zavedale, da bi nova velika evropska vojna privedla do revolucije in propada starih državnih režimov. Prepričani so bili, da lahko trajni mir v Evropi vzpostavijo s vzpostavitvijo ravnotežja moči najmočnejših evropskih držav.

Izhajajoč iz **NAČELA LEGITIMNOST VLADARJEV**, so želeli vrniti na oblast tiste vladarje, ki so oblast zaradi Napoleona izgubili ali pa vsaj njihove zakonite naslednike.

Želeli so čim bolj **RESTAVRIRATI POLITIČNO, GOSPODARSKO in DRUŽBENO STANJE** v Evropi pred francosko revolucijo (14.7.1789). To ni bilo povsod mogoče, ker te države niso urejale notranje politike držav.

Dunajski kongres je spremenil tudi POLITIČNO PODOBO Evrope:

- 🌀 **Anglija** je dobila nemško mesto **HANNOVER, MALTO, CEJLON, HELGOLAND, MAVRICIUS, J AFRIKE** (rt dobrega upanja)
- 🌀 **Rusija** si je priključila **FINSKO** in **BESARABIJO** ter **večji del POLJSKE**
- 🌀 **Švedski** so odvzeli **FINSKO - s PERSONALNO UNIJO** so jo priključili k Norveški, ki pa je bila v okviru Danskega kraljestva.
- 🌀 **Prusija** je dobila **del POLJSKE** in **SAŠKE, PORENJE** in **VESTFALIJO**
- 🌀 **Nizozemski** so priključili **BELGIJO** in **LUKSEMBURG**
- 🌀 **Rimsko-nemško cesarstvo**, ki ga je odpravil Napoleon, se je obnovilo v **NEMŠKI ZVEZI**. Šlo je za **zvezo 35 nemških držav in štirih nemških mest**. V to zvezo je prišla tudi večina današnjega slovenskega ozemlja razen Prekmurja in Beneške Istre. Zveza teh držav in mest ni bila močna. Najvišji politični organ te zveze je postal **ZVEZNI ZBOR** v Frankfurtu ob reki Majni. Vodilno vlogo v nemški zvezi sta si izborili **AVSTRIJA** in **PRUSIJA**.
- 🌀 **Avstrija** je **izgubila BELGIJO** in ozemlje ob Renu. Dobila pa je **SALZBURH, TIROLSKO, VORARLBERG, GALICIJO**, del **POLJSKE, ILIRSKÉ PROVINCE** in del **S Italije (LOMBARDIJO** in **BENEČIJO)**. Avstrija je dobila **vodilno vlogo v Nemški zvezi**.
- 🌀 obnovili so papeško cerkveno državo
- 🌀 **Francijo** so **obnovili v mejah leta 1792**. Plačati je morala **VOJNE REPARACIJE** v višini 700.000.000 frankov. To uspe Francija plačati do leta 1918. Vrniti je morala vse umetnine, ki so jih naropali v Napoleonovi dobi. Postala je kraljevina, zavladali so kralji iz družine **BOURBONOV**. Na prestol je prišel **LUDVIK XVII**.

Poleg ozemeljskih določitev so na Dunajskem kongresu sprejeli še nekatere sklepe:

- 🌀 zagotovitev varnosti privatne lastnine
- 🌀 versko toleranco (svobodo)
- 🌀 izrekli so se **PROTI** trgovanju s sužnji
- 🌀 Švici so zagotovili trajno nevtralnost
- 🌀 sporazum o prosti plovbi po rekah
- 🌀 niso pa sprejeli ruskega predloga o splošni omejitvi oboroževanja Evrope.

KONGRESNO SODELOVANJE EVROPE

Prepričani, da je za zagotovitev trajnega miru v Evropi potrebna solidarnost med vladarji, so na predlog ruskega carja **ALEKSANDRA I. leta 1815** vladarji **Avstrije, Prusije in Rusije** sklenili **SVETO ALIANSO** (zvezo). Njen cilj je bila **ohranitev starih političnih sistemov** (starih monarhij) in **boj proti novim revolucionarnim zahtevam** (idejam iz francoske revolucije in tudi težnjam po nastanku samostojnih nacionalnih držav). Njihova politika je temeljila na **KRŠČANSTVU**. Zavezali so se, da si bodo pri doseganju ciljem med seboj pomagali.

Politično pomembnejša je postala ta zveza, ko se je priključila še Anglija. Prišlo je do **ČETVERNE ZVEZE**, ki je bila usmerjena zlasti proti Franciji in k zagotovitvi trajne stabilnosti v Evropi. Po prejetju Francije v to zvezo (**kongres v Aachnu leta 1818**) se je zveza zrahljala in nasprotja med članicami zveze so se začele povečevati. Članice so imele **različen odnos do NACIONALNIH in LIBERALNIH gibanj**. Ravnale so v smislu svojih koristi. Nasprotja so se kazala v odnosu do **revolucije v Španiji, grške osvobodilne vojne, osvobodilnih vojn v Latinski Ameriki**. Na **kongresu v Opavi na Češkem**, je prišlo do razkola med članicami Svete zveze in oblikovati sta se začela dva ideološka bloka. **ANTIREVOLUCIONARNI BLOK** so tvorile **Rusija, Avstrija in Prusija**. Nasprotni, bolj **DEMOKRATSKI TABOR** pa sta tvorili **Anglija in Francija**.

S tem je bilo konec kongresnega sodelovanja Evrope.

NALOGE ZA PONOVIŠČE:

1. Navedi čas trajanja dunajskega kongresa.
2. Pod vodstvom katerih držav je potekal Dunajski kongres?
3. Kaj je bil osnovni cilj dunajskega kongresa?
4. Pojasni, kaj pomeni načelo »LEGITIMNOST VLADARJEV.«
5. K navedenim državam pripiši, kako je na njihov položaj vplival Dunajski kongres.
AVSTRIJA _____
ANGLIJA _____
R-N CESARSTVO _____
ŠVEDSKA _____
CERKVENA DRŽAVA _____
RUSIJA _____
6. Navedi in opiši mirovne pogoje, na katere je morala pristati Francija na dunajskem kongresu.
7. Kdaj, na pobudo koga in s kakšnim namenom je nastala SVETA ALIANSA.
8. Zakaj se je Sveta aliansa preoblikovala v četverno zvezo?
9. Pojasni pomen kongresa v Aachnu leta 1818 na medsebojno sodelovanje velesil Evrope.